

УДК 37

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.6.12>

Оксана СІЛЬВЕСТРОВА

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціогуманітарних технологій, Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, вул. Львівська, 75, Волинська обл., Україна, 43017

ORCID: 0000-0002-8930-8698

Оксана ЖУК

кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри соціогуманітарних технологій, Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, вул. Львівська, 75, Волинська обл., Україна, 43017

ORCID: 0000-0002-9413-7651

Олена ГАПОНЧУК

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціогуманітарних технологій, Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, вул. Львівська, 75, Волинська обл., Україна, 43017

ORCID: 0000-0002-8603-277X

Бібліографічний опис статті: Сільвестрова, О., Жук, О., Гапончук, О. (2022). Діяльність Міжнародної асоціації соціального забезпечення в контексті глобальних викликів сучасності. *Ввічливість. Humanitas*, 6, 80–86, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.6.12>

ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

У статті висвітлено особливості та основні напрями діяльності Міжнародної асоціації соціального забезпечення (ISSA). Заснована під егідою Міжнародної організації праці, ISSA налічує понад 320 організацій-членів у більш як 150 країнах. Діяльність ISSA націлена на сприяння вдосконаленню в галузі адміністрування соціального забезпечення за допомогою професійних рекомендацій, знань експертів, послуг та підтримки для розробки ефективних систем та політики соціального забезпечення в усьому світі. Показано місце і роль ISSA в міжнародній системі соціального захисту та соціального забезпечення, її внесок у просування та розвиток системи соціального забезпечення у світі.

Метою дослідження є аналіз основних напрямів та специфіки діяльності Міжнародної асоціації соціального забезпечення (ISSA) в контексті глобальних викликів сучасності та співвіднесення діяльності ISSA з програмами соціального добробуту.

У статті наголошено, що запобігання соціальним викликам і ризикам розглядається як невід'ємна частина системи соціального забезпечення. Тому сучасні глобальні виклики (безробіття (у тому числі й серед молоді), старіння населення, нерівність доступу до соціальних послуг, систем освіти, охорони здоров'я, пенсійного забезпечення, проблеми трудової міграції, стрімкий технологічний розвиток та цифровізація економіки, високі очікування громадськості щодо наявності та якості соціальних послуг та інші) ставлять перед системою соціального забезпечення вимогу швидкого та ефективного реагування на виклики часу для мінімізації соціальних ризиків, узабезпечення від погіршення добробуту, зниження соціальної напруженості.

Тому перед Міжнародною асоціацією соціального забезпечення постають завдання не лише забезпечення стійкого функціонування існуючої системи соціального забезпечення, а й її модернізації відповідно до викликів часу. Таким чином, діяльність ISSA спрямована на оцінку прогалин та потреби системи соціального забезпечення, визначення пріоритетного плану дій, реалізацію ініціатив з покращення функціонування системи соціального забезпечення та оцінку їх прогресу.

Ключові слова: Міжнародна асоціація соціального забезпечення, глобальні виклики сучасності, соціальні ризики.

Oksana SILVESTROVA

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Socio-Humanitarian Technologies, Lutsk National Technical University, Lutsk, Lvivska st., 75, Volyn region, Ukraine, 43017, oksana_35@ukr.net

ORCID: 0000-0002-8930-8698

Oksana ZHUK

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Socio-Humanitarian Technologies, Lutsk National Technical University, Lutsk, Lvivska st., 75, Volyn region, Ukraine, 43017, oks_zhuk@ukr.net

ORCID: 0000-0002-9413-7651

Olena GAPONCHUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer, Department of Socio-Humanitarian Technologies, Lutsk National Technical University, Lutsk, Lvivska st., 75, Volyn region, Ukraine, 43017, olenagaponchuk83@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8603-277X

To cite this article: Silvestrova, O., Zhuk, O., Haponchuk, O. (2022). Diialnist Mizhnarodnoi asotsiatsii sotsialnoho zabezpechennia v konteksti hlobalnykh vyklykiv suchasnosti [Activities of the international social security association in the context of global challenges of our time]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 6, 80–86, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.6.12>

ACTIVITIES OF THE INTERNATIONAL SOCIAL SECURITY ASSOCIATION IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES OF OUR TIME

The article highlights the features and main activities of the International Social Security Association (ISSA). Founded under the auspices of the International Labour Organization, ISSA has more than 320 member organizations in more than 150 countries. ISSA aims to promote improvement in Social Security Administration through professional guidance, expert knowledge, services and support to develop effective social security systems and policies around the world. The article shows the place and role of ISSA in the international system of social protection and Social Security, its contribution to the promotion and development of the social security system in the world.

The aim of the study is to analyze the main directions and specifics of the activities of the International Social Security Association (ISSA) in the context of global challenges of our time and the correlation of ISSA activities with social welfare programs.

The article notes that prevention of social challenges and risks is considered as an integral part of the Social Security System. Therefore, modern global challenges (unemployment (including among young people), population aging, unequal access to social services, education, health, pension systems, problems of labour migration, rapid technological development and digitalization of the economy, high public expectations regarding the availability and quality of social services, etc.) put the social security system in demand for a quick and effective response to the challenges of the time to minimize social risks, protect against welfare errors, and reduce social tension.

Therefore, the International Social Security Association faces the task of not only ensuring the sustainable functioning of the existing social security system, but also modernizing it in accordance with the challenges of the time. Thus, ISSA's activities are aimed at assessing the gaps and needs of the social security system, identifying a priority action plan, implementing initiatives to improve the functioning of the social security system and evaluating their progress.

Key words: *International Social Security Association, global challenges of our time, social risks.*

Постановка проблеми у головному вигляді і її зв'язок із важливими проблемами та практичними завданнями. Міжнародна асоціація соціального забезпечення (ISSA) – провідна міжнародна організація для установ соціального захисту, урядових відомств та установ. ISSA, заснована в 1927 році під егідою Міжнародної організації праці, налічує понад 320 організацій-членів у понад 150 країнах. Діяльність ISSA націлена на сприяння вдосконаленню в галузі адміністрування соціального забезпечення за допомогою професійних рекомендацій, знань експертів, послуг та підтримки, щоб дати можливість своїм чле-

нам розробляти динамічні системи та політику соціального забезпечення в усьому світі. ISSA надає дані про системи соціального забезпечення в 177 країнах та ексклюзивне співтовариство. ISSA сприяє співпраці та обміну через заходи та експертні мережі та розробляє професійні стандарти, проводить дослідження та аналіз з метою надання практичних послуг та підтримки адміністраціям соціального забезпечення. ISSA сприяє інноваційним підходам для зміцнення адміністрації, передбачення ризиків та управління змінами, а також підтримує глобальну адвокацію для сприяння всебічному соціальному забезпеченню. Мета ISSA

полягає в тому, щоб сприяти на міжнародному рівні захисту, просуванню та розвитку системи соціального забезпечення в усьому світі, головним чином, шляхом її технічного і адміністративного удосконалення. Сьогодні запобігання соціальним ризикам розглядається як невід'ємна частина системи соціального забезпечення.

Аналіз останніх досліджень, у яких запроваджено вирішення проблеми. Діяльність Міжнародної асоціації соціального забезпечення (ISSA) є практично невисвітленою у теоретичних дослідженнях вітчизняних фахівців. Проте розуміння специфіки та принципів діяльності ISSA, на нашу думку, дасть можливість кращого координування вітчизняної системи соціального забезпечення згідно з міжнародними стандартами у цій сфері.

Цілі статті. Аналіз основних напрямів та специфіки діяльності Міжнародної асоціації соціального забезпечення (ISSA) в контексті глобальних викликів сучасності та співвіднесення діяльності ISSA з програмами соціального добробуту.

Виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отримання наукових результатів. Передумовою створення Міжнародної асоціації соціального забезпечення були робітничі рухи XIX ст., які заклали основи системи взаємного страхування через хворобу, безробіття, інвалідність та старість. Дві Світові війни змусили зосередити увагу на формуванні системи соціального захисту, який би ґрунтувався на рівності прав усіх громадян. Таким чином, об'єднання держав в Міжнародну асоціацію соціального забезпечення у 1927 р. було закономірним. ISSA взяла на себе відповідальність за впровадження світової системи єдиних принципів соціального захисту населення, міжнародних законодавчих актів, розробку світових структурних схем соціального захисту населення, і, навпаки, персоналізацію та адаптацію світових принципів соціального захисту для окремих держав.

За дев'ять десятиліть ISSA перетворилася на дійсно всесвітню Асоціацію. З огляду на величезні проблеми, із якими стикається сучасний світ, її націленість на сприяння соціальному забезпеченню потрібна як ніколи раніше, щоб забезпечити соціальну справедливість для всіх.

Важлива роль в роботі Асоціації відводиться 12 постійним технічним комісіям (інформаційних технологій; родинних допомог; страхування по старості, інвалідності і втрати годувальника; страхування по безробіттю та управління зайнятістю; страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; інвестиціям в фонди соціального забезпечення; страхування медичного забезпечення та захворювань; адміністративного управління, організації та методів; статистичних, фінансових досліджень і ін.). Вона тісно співпрацює у соціальній сфері з низкою міжнародних організацій, перш за все з Міжнародною організацією праці, Економічною і соціальною радою ООН, Всесвітньою організацією охорони здоров'я та ін. (Стратегія Міжнародної організації праці, 2013).

Генасамблея ISSA є фактично найбільшим міжнародним форумом в соціальній сфері, на якому традиційно обговорюються найбільш актуальні проблеми та перспективні напрямки розвитку національних соціальних систем з урахуванням змін, пов'язаних з процесами глобалізації та інформатизації, а також комерціалізацією сфері соціальних послуг.

З початку створення ISSA відбулося 33 Генеральні Асамблеї, а з 2007 р. разом із проведенням Генеральних Асамблей – 5 Всесвітніх форумів соціального забезпечення (останній – у 2019 р. у Брюсселі, Бельгія). У перші 20 років існування ISSA наголос робився на створенні базису системи соціального забезпечення (Закон про соціальне забезпечення у США, підписаний у 1935 р. президентом Ф.Д. Рузвельтом, план Беверіджа, впроваджений у Великобританії у 1942 р., прийняття Філадельфійської декларації у 1944 р., яка закликала до збільшення обсягу заходів соціального забезпечення, а також до поліпшення, на міжнародній або регіональній основі, систематичного і прямого співробітництва між установами соціального забезпечення, створення національної системи соціального забезпечення у Франції у 1946 р. тощо).

Впродовж 1947–1990 рр. ISSA перетворилася на всесвітню організацію, яка має представництва у всіх регіонах світу. Було створено постійні технічні комітети (пізніше – комісії), які займаються питаннями допомоги багатодітним сім'ям, страхування по безробіттю і підтримки зайнятості, профілактики професійних ризиків, страхування від нещасних випадків на виробни-

цтві та професійних захворювань, страхування по старості, інвалідності та у разі втрати годувальника, актуарними та статистичними питаннями, організацією і методами роботи, а також юридичними аспектами соціального забезпечення; також була активізована дослідницька діяльність, зокрема, в галузі соціологічних досліджень соціального забезпечення.

З 1991 р. діяльність ISSA орієнтована на впровадження нових методів комунікації, зокрема, веб-сайту, на якому постійно оновлюється інформація на чотирьох робочих мовах Асоціації (англійська, французька, німецька, іспанська). Іншою важливою подією стала модернізація міжнародних баз даних Асоціації, які надають інформацію з усіх аспектів соціального забезпечення, включаючи регулярно оновлювані регіональні звіти і огляди по країнах.

Початок XXI ст. показав, що ISSA є динамічною організацією, яка адаптується до умов, що змінюються та постійно співвідносить свою діяльність зі зростаючими потребами членських організацій. Так, у відповідь на глобальну фінансову кризу, ISSA і Міжнародна організація праці (МОП) організували в 2009 році семінар із соціального забезпечення в період кризи: вплив, виклики і заходи, щоб допомогти установам соціального забезпечення впоратися з ситуацією (Survey on social security in times of crisis, 2011). З пандемією COVID-19 ISSA зосередила увагу на ролі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у соціальному забезпеченні, вказавши, що спалах COVID-19 призвів до нагальної і безпрецедентної потреби у цифрових рішеннях у сфері соціального забезпечення. Інновації та модернізація ІКТ стали ключовими для забезпечення безперебійної роботи бізнесу, підтримки доступу споживачів до послуг, подолання надмірного зростання попиту та впровадження нових схем (ISSA symposium, 2021).

Протягом цього періоду ISSA модернізувала свою діяльність і послуги з метою стати сервісною організацією, заснованою на знаннях. Всесвітній форум соціального забезпечення, Регіональний форум з безпеки і міжнародні конференції ISSA стали провідними заходами в області соціального забезпечення. У 2010 році були випущені перші Керівні принципи ISSA щодо належного управління в сфері управління соціальним забезпеченням, і згодом були розроблені ще 12 різних керівних принципів. Ґрунту-

ючись на Керівних принципах, в 2013 році був відкритий історичний Центр підвищення кваліфікації ISSA, щоб наблизити ISSA до своїх членів і підтримати їх за допомогою практичних знань, рішень і додаткових послуг підтримки.

Одним із останніх документів Міжнародної асоціації соціального забезпечення є «10 глобальних викликів перед соціальним забезпеченням: зміни та інновації» (10 Global Challenges for Social Security, 2019), в якому проаналізовано найбільші ризики та загрози, які постають перед системою соціального забезпечення на світовому рівні, та пропонуються шляхи їх подолання або мінімізації їх негативного впливу на добробут людей.

До таких ризиків належать:

1. Старіння населення. Реальністю в світі є старіння населення, яке визначається як зростання числа осіб старших вікових груп (60 років і старше, 80 років і старше) у відсотках до загальної чисельності населення. Цей зсув пояснюється трьома факторами: зниженням народжуваності, що зменшує співвідношення молоді і населення похилого віку, збільшенням тривалості життя; минулими варіаціями в показниках народжуваності і смертності, які в багатьох країнах пов'язані з «бембі-бумом» – зростанням народжуваності після Другої світової війни. Зростання чисельності людей похилого віку викликає в деяких країнах проблеми зі стійкістю систем соціального забезпечення та, як наслідок, проблеми адекватності послуг.

2. Охорона здоров'я та довготривалий догляд. Системи соціального забезпечення та охорони здоров'я у всіх частинах світу функціонують в умовах триваючої еволюції ризиків і викликів у сфері охорони здоров'я та довгострокового догляду. Незважаючи на поліпшення показників охорони здоров'я, одним з викликів залишається нерівність тривалості життя і відбувається старіння населення, хоча темпи і масштаби цього процесу нерівномірні. Водночас не всі роки життя характеризуються фізичним благополуччям. З метою подальшого покращення медичних показників необхідно точно передбачити виклики на перед системами охорони здоров'я, здійснювати профілактичні заходи і надавати відповідну допомогу та послуги особам похилого віку. Це є складним завданням з огляду на те, що чисельність немічних людей похилого віку стрімко збільшується, що дик-

тує нагальну необхідність посилити увагу до питань старіння населення та реорганізації системи допомоги таким особам.

3. Ліквідація прогалін в охопленні соціальним забезпеченням. Подолання глобального виклику на шляху до розширення охоплення соціальним забезпеченням є, в першу чергу, завданням по розширенню, як мінімум, базового соціального захисту на всіх. Це міжнародне завдання було сформульоване в Цілях ООН у сфері сталого розвитку на період до 2030 року (The 17 Goals, n.d.). Одночасно існує загроза зниження адекватності охоплення, яка обумовлена низкою факторів, у тому числі обмеженістю державних фінансів, внутрішніми політичними викликами, що визначають роль держави, старінням населення та трансформацією національних і глобальних ринків праці в умовах триваючого переходу до цифрової економіки.

4. Технологічний розвиток. У всіх країнах світу органи соціального забезпечення використовують інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в якості стратегічного інструменту, що сприяє підвищенню ефективності та якості адміністрування і досягненню позитивного соціально-економічного ефекту своїх програм. ІКТ дозволяють націлювати послуги на потреби користувачів і здійснювати масштабні соціальні програми за участю багатьох організацій на національному і, певною мірою, міжнародному рівнях. Такі послуги підтримуються традиційною інфраструктурою комунікацій, а також новітніми мобільними технологіями. Розширення використання мобільних технологій дозволяє громадянам отримувати доступ до онлайн-сервісів соціального забезпечення. Основними напрямками технологічних інновацій в сфері соціального забезпечення є біометрія, цифрова ідентифікація, міжвідомча координація за допомогою платформ електронного уряду і технології блокчейн, аналітика і великі дані, штучний інтелект.

5. Зайнятість молодих працівників. В Цілі 8 Глобальних цілей сталого розвитку міститься заклик до міжнародного співтовариства прагнути до «повної і продуктивної зайнятості та гідної роботи для всіх» (The 17 Goals, n.d.).

Згідно з останніми глобальними оцінками, кожна п'ята молода людина (у віці від 15 до 24 років) не працює, не вчиться і не прохо-

дить професійну підготовку (тобто належить до т.зв. покоління NEET). Незважаючи на глобальну тенденцію старіння населення і відносне зниження темпів приросту населення, у більшості країн Африки і в арабських державах прогнозується подальше зростання абсолютної чисельності молоді. У найближчі десятиліття приблизно дев'ять із десяти робочих місць, які повинні бути створені в світовій економіці для працевлаштування молодих працівників, будуть потрібні в країнах з низьким і середнім рівнем доходу. Це ті країни, де наявні менш розвинені програми гідної оплати праці та системи соціального забезпечення. У більш розвинених країнах старіння населення викликає дефіцит робочої сили в ряді секторів. Спільним викликом на ринках праці є урівноваження попиту роботодавців і пропозицій працівників, які володіють необхідними кваліфікаціями і навичками.

6. Нерівність протягом усього життя. Програми соціального забезпечення дозволяють перерозподіляти доходи, підтримують економічний попит і сприяють збалансованому економічному зростанню. Вони допомагають боротися з проявами структурної нерівності (зокрема, із гендерною нерівністю і нерівним доступом до можливостей ринку праці), усувати соціально-географічні перешкоди і тим самим зміцнювати згуртованість суспільства. Протидіючи нерівності, програми соціального забезпечення дозволяють громадянам мінімізувати ризики і повніше реалізовувати можливості протягом усього життя. Проте, не дивлячись на розширення охоплення соціальним забезпеченням, нерівність у світі посилюється. Щоб викоринити всі форми нерівності, вжиті заходи повинні бути націлені на різні стадії ризику, забезпечувати участь багатьох сторін і носити попереджувальний характер.

7. Завищені очікування громадськості. У багатьох країнах еталоном якості обслуговування клієнтів все частіше служать цифрові платформи приватного сектору, які дозволяють, не виходячи з дому, наприклад, здійснювати покупки в мережі Інтернет, організувати відпочинок, проїзд чи доставку товарів додому і т.п. Цим самим вони встановлюють високу планку для органів соціального забезпечення та інших державних установ. Підвищення обізнаності про право людини на

соціальне забезпечення стимулює суспільний попит на соціальну допомогу та послуги підвищеної якості, проте тут необхідно брати до уваги стан державних фінансів, соціально-економічні, демографічні та екологічні виклики. Під їх тиском органи соціального забезпечення змушені вишукувати більш ефективні моделі обслуговування.

8. Ринки праці та цифрова економіка. Ринки праці зазнають глибоких змін, які зумовлені високими темпами впровадження і поширення нових технологій і забезпечуваних ними нових форм зайнятості. «Четверта промислова революція» і поява цифрових платформ створюють нові можливості в сфері зайнятості та допомагають збалансувати попит і пропозицію завдяки інформації, що доступна в режимі реального часу. Разом з тим і країни, що розвиваються, і розвинені країни стикаються з проблемами, викликаними збоями функціонування і дробленням ринку праці, що викликає серйозну стурбованість щодо охоплення, адекватності і стійкості систем соціального забезпечення.

9. Нові ризики, потрясіння та екстремальні події. У сучасному світі ризики настільки численні і взаємопов'язані, що їх негативний вплив на соціальний добробут людей посилюється. Системи соціального забезпечення, головною метою яких є реагування на ризики, що виникають у житті людини і на ринку праці, можуть зі свого боку допомогти мінімізувати негативні наслідки нових ризиків і там, де це можливо, знизити їх частоту і гостроту. У посткризовий період програми соціального забезпечення мають бути орієнтовані на швидше відновлення і кращу підготовку до майбутніх криз. Програми соціального забезпечення дозволяють мінімізувати ризики і підвищувати потенціал протидії їм.

Захист трудових мігрантів. Аналіз поточної ситуації з трудовими мігрантами і їх доступом

до соціального захисту дозволяє зробити три висновки:

– по-перше, зростає мобільність як внутрішніх, так і зовнішніх трудових мігрантів;

– по-друге, трудові мігранти – чоловіки і жінки – вносять значний вклад у розвиток національних економік, допомагаючи заповнювати дефіцит робочої сили в певних секторах, і можуть бути нетто-кредиторами системи соціального забезпечення. Трудові завдання працівників-мігрантів змінюються, віддаляючись від переважно малокваліфікованої праці;

– по-третє, інноваційна політика в області соціального забезпечення, спрямована на охоплення формальних трудових мігрантів, все в більшій мірі залежить від цифрових технологій та міжнародних угод (10 Global Challenges for Social Security, 2019).

Висновки. Безсумнівно, що глобальні виклики сучасності виснажують резерви соціального забезпечення та роблять органи соціального забезпечення фінансово вразливими та менш спроможними реагувати на наступні кризи. Тому перед Міжнародною асоціацією соціального забезпечення постають завдання не лише забезпечення стійкого функціонування існуючої системи соціального забезпечення, а й її модернізації відповідно до викликів часу.

Вирішення проблем бідності та соціальної несправедливості, розширення доступу до послуг в системах освіти, охорони здоров'я та пенсійного забезпечення, а також інші питання соціальних і економічних відносин сьогодні є на порядку денному ISSA. Крім того, обговорюються завдання підвищення адміністративної ефективності, сучасні актуальні проблеми та тенденції в сфері соціального забезпечення, а також їх вплив на національний соціальний і економічний розвиток.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Стратегія Міжнародної організації праці. Соціальне забезпечення для всіх: розбудова мінімальних рівнів соціального захисту та всеосяжних систем соціального забезпечення: узагальнений виклад. *Міжнародна організація праці, Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи*. Будапешт: МОП, 2013 р. 85 с. URL: <http://komspip.rada.gov.ua/uploads/documents/30080.pdf>

2. ISSA symposium: COVID-19 boosts ICT solutions. *The International Social Security Association*. 23 June 2021 URL: <https://ww1.issa.int/news/issa-symposium-covid-19-boosts-ict-solutions> (accessed on 05 December 2022)

3. Survey on social security in times of crisis: Final report on findings and conclusions. *The International Social Security Association*. 2011. URL: https://ww1.issa.int/sites/default/files/documents/publications/2-Crisis-survey-final_en-29275.pdf (accessed on 05 December 2022)

4. The 17 Goals. *United Nations*. (n.d.). Retrieved from <https://sdgs.un.org/goals> (accessed on 05 December 2022)/

5. 10 Global Challenges for Social Security. Developments and innovation. *International Social Security Association*. 2019. URL: <https://ww1.issa.int/html/10/images/2-10-challenges-Global-2019-WEB.pdf> (accessed on 05 December 2022)/

REFERENCES:

1. Stratehiia Mizhnarodnoi orhanizatsii pratsi. Sotsialne zabezpechennia dlia vsikh: rozbudova minimalnykh rivniv sotsialnoho zakhystu ta vseosiaznykh system sotsialnoho zabezpechennia: uzahalnenyi vyklad [Strategy of the International Labor Organization. Social Security for All: Building Minimum Levels of Social Protection and Comprehensive Social Security Systems: An Overview]. *Mizhnarodna orhanizatsiia pratsi, Biuro MOP dlia krain Tsentralnoi ta Skhidnoi Yevropy*. Budapesht: MOP, 2013 r. 85 s. Retrieved from <http://komspip.rada.gov.ua/uploads/documents/30080.pdf>

2. ISSA symposium: COVID-19 boosts ICT solutions. *The International Social Security Association*. 23 June 2021. Retrieved from <https://ww1.issa.int/news/issa-symposium-covid-19-boosts-ict-solutions>

3. Survey on social security in times of crisis: Final report on findings and conclusions. *The International Social Security Association*. 2011. Retrieved from https://ww1.issa.int/sites/default/files/documents/publications/2-Crisis-survey-final_en-29275.pdf

4. The 17 Goals. *United Nations*. (n.d.). URL: <https://sdgs.un.org/goals>

5. 10 Global Challenges for Social Security. Developments and innovation. *International Social Security Association*. 2019. URL: <https://ww1.issa.int/html/10/images/2-10-challenges-Global-2019-WEB.pdf>